

“La crisi del Japó és un Txernòbil a càmera lenta”

Marcel Coderch (Olot, Garrotxa, 1953) és enginyer, expert en qüestions energètiques i membre del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya.

Les centrals nuclears del Japó eren un paradigma de seguretat, però arran d'uns fets imprevisibles, un terratrèmol i un tsunami, que han originat l'aïllament energètic de sis reactors, s'ha esdevingut una greu crisi. No són tan segures com semblaven?

—Les centrals nuclears són pensades per a resistir un seguit d'esdeveniments que es poden preveure amb antelació. Al Japó, un país de molta activitat sísmica, es construeixen centrals amb moltes més garanties que en uns altres indrets, i el fet cert és que les plantes no s'han trencat a causa del terratrèmol o del tsunami, sinó que les inundacions han fet que els generadors d'emergència no hagin funcionat tan temps com calia. Per tant, allò que ha desfermat tota la seqüència d'accidents posteriors no és ni el terratrèmol ni el tsunami, sinó que les centrals s'han quedat sense una aportació externa d'energia que els permetés de controlar-se i de refredar-se com calia.

—Aquesta manca d'abastament energètic extern podria succeir en qualsevol altra central nuclear?

—Si no tenen una font energètica de refrigeració quan es desconnecten, poden tenir un accident.

—Al Japó, el gran problema ara és trobar la manera de refrigerar els reactors afectats per a aturar l'escalfament del combustible, i per tant, l'emissió d'elements radioactius. Què pot passar aquestes setmanes vinents?

—En el pitjor dels escenaris, que seria que realment no reeixissin a aturar aquesta onada d'escalfaments i d'incendis, el govern francès —màxim expert en energia nuclear— ho ha dit molt clar: seria pitjor que Txernòbil.

—A Txernòbil hi havia només un reactor, al Japó n'hi ha sis de junts.

—Exactament, i no solament hi ha el nucli del reactor, sinó que a més a més hi ha totes les piscines que guarden els combustibles gastats, que tenen una quantitat de radioactivitat incalculable. Per tant, si realment s'acaba incendiant i passant a l'atmosfera, perquè no hi ha cap barrera, la situació seria catàstrofica. El Japó és un país densament poblat —no com l'estepa d'Ucraïna—, amb una supermetròpoli de vint milions d'habitants a 250 km. Els efectes dependrien molt de cap on bufés el vent i si la radioactivitat caigués més o menys sobre la mar.

—Els efectes, doncs, travessarien la frontera japonesa.

—Sí, si el vent bufa cap al continent asiàtic, en resultarien afectades la Xina i Corea, i si bufés amb direcció a

Amèrica, l'oceà Pacífic podria salvar la situació —fent pantalla— i hi arribaria més diluït.

—Sou optimista, respecte a la resolució d'aquesta crisi?

—Es troben sobrepassats pels esdeveniments, perquè una cosa és un accident en un reactor i que puguis concentrar els esforços en aquest reactor, i una altra és tenir-ne sis i un país paralytitzat. Sóc molt pessimista en aquest sentit, i crec que tot plegat acabarà en el pitjor dels escenaris. Simplement, és un Txernòbil que va a càmera lenta. Ens esperen setmanes d'incertesa.

—És molt improbable que a casa nostra s'escaiguin les circumstàncies viscudes al Japó. Però podria produir-se un tall del subministrament elèctric que causés el mateix efecte d'escalfament?

—No és previsible que es produeixi un terratrèmol i un tsunami d'aquesta dimensió en l'àrea d'influència de les centrals de Vandellòs, Ascó i Cofrents. Però, hi insisteixo, el problema és si el subministrament d'energia és garantit o no en cas que la central quedi desconnectada. S'haurien de revisar a fons els sistemes d'emergència en cas d'un tall elèctric. No és una cosa que pugui passar els propers dies. Per tant, hi ha temps per a revisar-ho. Ara bé, s'ha de ser conscient que caldran inversions i apareixeran costos addicionals.

“Els plans de futur per a l'energia nuclear es desaran”

—La tragèdia japonesa, afegida a aquest cost econòmic que pot significar revisar totes les instal·lacions nuclears, pot menar a un punt d'inflexió en la defensa d'aquesta energia per part dels estats, en el sentit que es proposin de cercar alternatives energètiques de futur?

—Amb l'accident de Txernòbil ja hi va haver un canvi, en aquest sentit. I ara, només veient les imatges que arriben del Japó, la població i els governs queden prou colpits per a considerar-ho una reflexió necessària. I tots els plans de futur que hi havia per a l'energia nuclear es desaran al congelador. El comissari de l'Energia de la UE ha dit, per primera vegada, que Europa ha de rumiar si pot cobrir les seves necessitats energètiques futures sense energia nuclear. Doncs bé, aquesta pregunta gairebé ningú no se l'havia formulada fins ara, i encara menys una institució com la UE. Per tant, m'atreveixo a dir que hi ha la possibilitat que l'energia nuclear acabi morint-se abans de mitjan segle.

Gemma Aguilera

Breus

Lluís Llach torna a cantar per a reivindicar TV3 a València

Situacions extraordinàries menen a compromisos extraordinaris. Això explica que Lluís Llach torne a pujar a un escenari. La raó és ben transcendent: fer costat als milers de valencians que, d'ençà de l'apagada dels repetidors de TV3 per la pressió de la Generalitat Valenciana, s'han manifestat espontàniament a favor de les emissions de la televisió catalana al País Valencià. Així doncs, Lluís Llach actuarà al final de la manifestació per la commemoració del 25 d'abril (enguany, per la coincidència amb Pasqua, es farà el dissabte 16

JORDI PLAY/ARXIU

Lluís Llach

d'abril), que tindrà lloc a València a favor de la llibertat d'expressió. La protesta comptarà també amb la participació del músic Carles Santos, que dirigirà una banda de música a la capçalera.

La primera guia del Parc Natural del Llevant

Els visitants del parc natural del Llevant, a Artà (Mallorca) podran gaudir dels primers quaderns de camp de fauna i flora del parc que s'editen, una obra conjunta de l'Obra Social de “la Caixa” i la Conselleria de Medi Ambient, que té per objectiu fer conèixer una mostra de la gran varietat d'espècies animals i vegetals d'aquest parc. Els quaderns inclouen descripcions, mapes de distribució de les espècies animals i vegetals i esplèndids dibuixos que ens mostren els detalls més significatius. El projecte ha estat finançat íntegrament per l'Obra Social “la Caixa”.